

Nr 1097

Av herr Östrand m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 185, angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringspolitik m. m.

(Lika lydande med motion nr 871 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition 185/1964 angående riktlinjer för en aktiv lokaliseringspolitik föreslås att ekonomiskt stöd även i fortsättningen skall kunna lämnas som stimulans till företagslokalisering framför allt inom det norra stödområdet, vilket bl. a. omfattar norra och nordvästra Dalarna av Kopparbergs län.

Utvecklingen visar att detta område, som kännetecknas av en allvarlig befolkningsminskning under en längre period, är i synnerligen starkt behov av ett verksamt lokaliseringspolitiskt stöd. Emellertid bör avgränsningen av det norra stödområdet, som innebär en uppdelning av länet, icke få innebära att hänsyn icke kan tagas till det förhållandet att avfolkningstendensen numera även gör sig gällande inom några områden utanför norra och nordvästra Dalarna. Härvid förtjänar följande uppgifter att anföras:

Under 1950-talet hade Kopparbergs län en gynnsam folkmängdsutveckling. Den fick i väsentlig mån tillskrivas det goda utbytet av flyttningsrörelserna. Med början av år 1959 har emellertid en helt förändrad situation i detta hänseende inträtt i länet. Nyssnämnda år resulterade i en balanserad flyttningsrörelse, men varje år därefter har en ständigt stegrad nettoförlust uppstått. Denna uppgick år 1960 till 300 personer, år 1961 till 1 000 personer och år 1962 till 1 650 personer. För år 1963 föreligger blott preliminära uppgifter, och de visar en förlust av 2 500 personer. Genom en särskilt genomförd räkning har förlusten under innevarande års tio första månader kunnat fastställas till ca 4 150 personer. Totalt har sålunda länet fått inregistrera en flyttningsförlust av i runt tal 9 300 personer under hittills avverkad del av 1960-talet.

I detta sammanhang kan det vara värt att ange några siffror som visar att avflyttningen under senare år även kommit att i hög grad drabba delar av länet, som ej ligger inom norra stödområdet. Folkmängden fördelas med ca 29 procent i norra länsdelen och 71 procent i södra. Avflyttningen inom södra delarna uppgick i fjol till 1 500 personer och beräknas hittills i år

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 4 saml. Nr 1097—1099

till 4 250 personer. För år 1964 torde 80 procent av avflyttningen beräknas på de länsdelar som ligger utanför norra stödområdet.

Försöker man analysera orsakerna till avflyttningen, framstår framför allt ensidigheten i åtskilliga orters näringsliv som särskilt märkbar. Inom de näringar, som dominerar — gruv-, järn- och stålindustri, respektive skogsnäringarna samt jordbruket — har under senare år betydande rationaliseringar ägt rum. Övriga näringar inom området har inte förmått suga upp den tillgängliga arbetskraften.

Ur såväl samhällsekonomisk som befolkningspolitisk synpunkt är en folkminskning även inom dessa områden en utveckling som bör motverkas. Dessa områden med god tillgång på arbetskraft har redan en väl utbyggd samhällsservice och goda kommunikationsförhållanden. Ensidigheten i berörda områdens näringsliv måste emellertid förändras. Härvid framstår det alltmer nödvändigt att man i planeringsverksamheten försöker komma fram till konstruktiva åtgärder och på olika sätt stimulera framväxten av ett mera differentierat näringsliv. De av Kungl. Maj:t föreslagna lokaliseringsåtgärderna begränsas främst till norra länsdelen. Länets befolkningsutveckling beror dock på sysselsättningsmöjligheterna inom samtliga områden.

I propositionen föreslås att lokaliseringspolitiskt stöd också framdeles skall kunna i särskilda fall lämnas orter och områden utanför det norra stödområdet. Främst bör ekonomiskt stöd kunna utgå för att stimulera till etablering av ny företagsamhet i orter där goda industriella förutsättningar föreligger och där omställningsproblem aktualiseras på grund av industri nedläggelse i samband med omfattande branschrationalisering eller av liknande mera krisartade orsaker. Både sociala och samhällsekonomiska skäl talar för att staten genom stödåtgärder i dylika fall bidrar till att orter med redan utbyggd samhällsservice m. m. kan fortbestå. Vidare uttalas, att i orter som starkt domineras av en enda industri eller industribransch kan, som kommittén påpekat, konjunkturväxlingar och strukturförändringar få svåra återverkningar. Enligt departementschefens mening kan det vara befogat att i särskilda fall även utanför det norra stödområdet genom lokaliseringspolitiska stödåtgärder medverka till att komplettera sådana ensidiga industriorter med annan industri för att minska deras konjunkturkänslighet och för att skapa en mera differentierad arbetsmarknad.

Vårt förslag innebär icke utökning av det norra stödområdet att omfatta hela länet men däremot en generös tillämpning av det lokaliseringspolitiska stöd som avses utgå i särskilda fall.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 185 måtte uttala att en generös tillämpning av det lokaliseringspolitiska stöd, som föreslås utgå i särskilda fall, må komma i fråga inom områden av Kopparbergs län,

vilka icke ingår i norra stödområdet, i syfte att där förebygga en fortsatt nedgång i sysselsättningsmöjligheterna främst på grund av ensidighet i näringslivet.

Stockholm den 24 november 1964

Erik Östrand

Lars Eliasson

Anders Jonsson

Bo Turesson

Elsa Lindskog

Karl Gust. H. Boo

Olof Persson

T. Fredriksson

Sven Mellqvist

Nr 1098

Av fru Gärde Widemar, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 195, med förslag till lag om ändring i 6 kap. strafflagen.

(Lika lydande med motion nr 890 i Första kammaren)

I samband med att den nya brottsbalken fr. o. m. den 1 januari 1965 kommer att ersätta 1964 års strafflag uppkommer spørsmålet om hur skall förfaras med de i allt väsentligt civilrättsliga reglerna i 6 kap. strafflagen om skadestånd i anledning av brott. Några bestämmelser härom återfinns ej i brottsbalken, som blott innehåller straffrättsliga bestämmelser. Regler erfordras emellertid alltjämt om skadestånd i anledning av brott.

Det har varit under övertägande att i samband med denna omläggning antaga en helt ny lag med allmänna bestämmelser om skadestånd, vilken bl. a. skulle ersätta 6 kap. strafflagen. Svårigheterna att på kort tid genomföra en så väsentlig lagstiftning i anknytning till brottsbalkens ikraftträdande har dock lett till att man till slut funnit sig böra föredraga att låta 6 kap. strafflagen tills vidare vara i kraft men med de jämkningar, som erfordras för att anpassa lagen till de nya reglerna i brottsbalken. Förslag om sådana ändringar i 6 kap. strafflagen har framlagts i proposition nr 195.

Fråga har i detta sammanhang uppkommit, i vilken omfattning man lämpligen bör anpassa bestämmelserna i 6 kap. strafflagen till ett modernare betraktelsesätt. I propositionen har Kungl. Maj:t genomfört en i det närmaste rent teknisk omredigering av de gamla reglerna, medan tre av lagrådets ledamöter önskat i detta sammanhang också få till stånd en viss modernisering av reglerna i 6 § i nämnda kapitel. Vad lagrådets nämnda ledamöter därvid anfört om önskvärdheten att utmönstra ordet sinnesart såsom